

**ARBETSTERAPIPROGRAM
SPAS, LASARETTET I YSTAD**

**Bedömning inför insatser enligt – Lagen om
assistans (LASS) eller lagen om särskilt stöd och
service (LSS) - helhetsbedömning.**

Arbetsterapiprogram SPAS, Lasarettet i Ystad

Målgrupp

Patienterna är under 65 år och behöver särskilt stöd eller service pga förståndshandikapp, betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom eller med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande. Funktionshindren måste vara stora, varaktiga och förorsaka betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och personen behöver omfattande behov av stöd eller service, personlig assistans, för att klara de grundläggande behoven – personlig hygien, att klä på och av sig, att äta, att meddela sig med andra personer eller annan hjälp som kräver ingående kunskaper om personens funktionshinder. Insatser ges endast till den enskilde om han begär det. Om den enskilde uppenbart saknar förmåga att på egen hand ta ställning i frågan kan god man, förmyndare eller förvaltare begära insatser för honom/henne. Om behovet av hjälp för den dagliga livsföringen är över 20 timmar i veckan är det kommunen(LSS) som beslutar om ersättning, men är behovet mindre än 20 timmar i veckan är det Försäkringskassan som beslutar om assistansersättningen(LASS). Både fysiska och psykiska funktionsnedsättningar kan vara aktuella för målgruppen.

Kroppsfunktion: Kroppsfunktion är kroppssystemen fysiologiska funktioner inklusive psykologiska funktioner. Funktionsnedsättning är problem i kroppsfunktioner i form av en påvisbar avvikelse eller förlust.

Aktivitet/delaktighet: Förändrade förutsättningar på aktivitets- och delaktighetsnivå vilket leder till svårigheter att hantera och utföra vardagliga aktiviteter inom personlig vård (P-ADL), boende, skola/arbete och fritid (I-ADL) eller ha problem att uppleva engagemang i livssituationer.

Omgivningsfaktorer: Omgivningsfaktorer utgörs av den fysiska, sociala och attitydmässiga omgivning i vilken människor lever och verkar. Omgivningsfaktorerna kan hindra eller underlätta patientens möjligheter att delta i olika sociala sammanhang t ex arbete/skola och fritidsaktiviteter. Även umgängesrelationer i dessa sammanhang kan påverkas.

Vårdkedja

Läkare, sjuksköterska, undersköterska,
arbetsterapeut, sjukgymnast på avdelning/dagrehab/mottagning
Biståndsbedömare och/eller distriktssköterska
Hemtjänst och/eller boendepersonal
Anhöriga

Anamnes	Genom intervju och samtal med patienten ang P-ADL, I-ADL boende, arbete, fritid och hjälpmedel. ADL-taxonomin. VPL Journal Samtal med anhöriga och vårdpersonal.
Status/Bedömning	Kroppsfunktion: Arm-/handstatus angående motorisk och sensorisk funktion i övre extremiteter. Kognitiv bedömning – MMT, DBF Personligvårdbedömning. AMPS-bedömning. Aktivitet/delaktighet: Personligvårdstatus, på avdelning eller i hemmet. ADL-taxonomin- bedömning av P-ADL och I-ADL. COPM. AMPS, Nor-SDSA (körkortsbedömning) samt i aktivitet. Hembesök vid behov. Arbetsplatsbesök Omgivningsfaktorer: Hembesök vid behov Arbetsplatsbesök Bedömning av fritid
Behandlingsmål	Utifrån patientens önskemål möjliggöra funktion och aktivitet och att bli så självständig som möjligt med eller utan hjälp av tekniska hjälpmedel och med hjälp av mänskligt stöd.
Åtgärder	Utifrån arbetsterapeutisk bedömning av aktivitetsproblem kan efter bedömning kontakt behöva tas med olika instanser för fortsatta åtgärder på tre olika nivåer, som kan integrera med varandra. Kroppsfunktion: Information/rådgivning Träning av styrka, balans och smidighet i aktivitet. Skriva intyg inför ansökan enligt bifogad checklista. Aktivitet/delaktighet: Information/rådgivning P-ADL träning. I-ADL träning Fritidsbedömning, -träning. Hembesök och bedömning av eventuell bostadsanpassning, bostadsanpassningsintyg. Skol-/arbetsplatsbesök. Hjälpmedelsbedömning och –träning med hjälpmedel i aktivitet. Ordination och utprovning av tekniska hjälpmedel. Tips på förändringar i aktivitetsutförandet och nya strategier.

Skriva intyg inför ansökan enligt bifogad checklista.

Omgivningsfaktorer:

Tips på förändringar i boendet

Intyg om bostadsanpassning

Arbetsplatsbesök

Arbets tekniska hjälpmedel

Tips på förändringar i fritiden

Tips på hjälpmedel till fritid

Skriva intyg inför ansökan enligt bifogad checklista.

Övriga insatser:

Överrapportering till kommunens arbetsterapeut ang ordinerade och rekommenderade hjälpmedel och uppföljning av dessa samt för kännedom om hemgång och eventuell fortsatt träning i hemmet.

Delta i VPL på avdelningen och SVPL vid behov

Dokumentation i journalen.

Skriva intyg inför ansökan enligt bifogad checklista, viktigt att funktionsnedsättningar kopplas till konsekvenser i aktivitetsutförande och att man skriver enligt lagtexten.

**Resultat och
utvärdering**

Samtal

Tidigare använda mätmetoder och bedömningsinstrument.

Reviderad 080529

Hjälpbehov

1. Äta och dricka – mat till munnen-äta, dricka och sönderdela maten.
2. Förflyttning – i sängen, säng till stol, rum till rum, från en våning till en annan, ut och in i huset, ute=i yttre närmiljö-promenader-handla-gå bud-bära väska/kasse-prova kläder-post-bank mm, öppna/stänga fönster, låsa dörrar.
3. Toalettbesök – kontrollera blås-och tarmtömning, förflyttning till och från toalettstol och torkning, ordna klädsel och tvätta händer, förflyttning till och från hygienrum.
4. På- och avklädning – klä av sig underkropp/ovankropp, klä på överkropp/underkropp, klä på/av strumpor och skor, framtagning av kläder, bandage och protes, på- avtagning av bandage/protes.
5. Personlig hygien – övre hygien, nedre hygien, bad/dusch, tvätta håret, ta sig till och från tvättplats.
6. Övrig kroppsvård/skötsel – kamma sig, borsta tänder, raka sig/make-up, manikyr, pedikyr, insmörjning, medicinering – injicering.
7. Kommunikation – påkalla uppmärksamhet, samtala, telefonera, läsa, skriva, räkna, sätta på/av TV/radio. Förmåga till att förstå språk/abstrakta symboler i tal och skrift samt uttrycka sig i tal och skrift.
8. Resor – åka bil, åka buss, åka tåg-båt-flyg, cykla/köra moped, köra bil/mc.
9. Matlagning – göra iordning ett kallt mål, värma dryck/färdigmat, tillaga ett varmt mål mat, duka, diska.
10. Inköp av dagligvaror – småinköp i närbutik, veckoinköp/storköp.
11. Städning – daglig småstädning-plocka upp småsaker/dammtorka, veckostädning, bädda, putsa fönster, vattna och sköta blommor.
12. Tvättning – handtvätt, småtvätt i maskin, tyngre tvätt i maskin, hänga tvätt, klädvård.
13. Övrig hemvård – reparationer, underhåll, trädgårdsskötsel, snöskottning, bilskötsel, rökning.
14. Tillsynsbehov – anledning, omfattning.
15. Speciellt slitage av hem och föremål.
16. Fritid – besök i hemmet, besök utom hemmet, sport, hobby.

17. Arbete – arbetsgivare, ta sig till och från arbete, arbetstid, arbetsuppgifter, hjälpbehov personligt, hjälpbehov i arbetssituationen.
18. Utgifter för hjälpbehovet.
19. Studier – vilken utbildning, omfattning, studietid/dag, studielängd, hjälpbehov till och från skola, hjälpbehov personligt, hjälpbehov i studiesituationen, feriearbete
20. Studiestöd.
21. Övrigt – till exempel hjälpmedel.

Betona särskilt :

- **Minnesnedsättningar** – inläring, igenkänning, blockering
- **Abstrakt tänkande:** förmåga till planering, ta egna initiativ utan given signal, få en idé till handling, välja, se bakomliggande mening.
- **Helhetsuppfattning:** dra slutsatser/logik, sammanfatta, se målet i en aktivitet/uppgift, se konsekvenser.
- **Simultankapacitet:** göra flera saker samtidigt, samtal med flera personer.
- **Struktur/organisation:** att planera och genomföra en dag, ett projekt eller en aktivitet. Att organisera och hålla ihop de olika delarna i sitt liv på olika nivåer.
- **Tidsuppfattning:** att förstå och uttrycka tidsbegrepp, att uppfatta tidsrymd(den inre klockan), att beräkna tidsåtgång.
- **Orienteringsförmåga:** förmåga att orientera sig i nya och okända miljöer, orientera sig i nya sammanhang. Hur fungerar den inre kompassen.